

สภาวะการณ์และแนวทางพัฒนาการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปี 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Situations and Guidelines to Develop First Year Students' Life and Living in Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University

พัชรินทร์ รุจิรานุกูล, อัฐณญา แพทย์ศาสตร์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาวะการณ์การใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปี 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และหาแนวทางพัฒนาการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปี 1 คณะครุศาสตร์ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อถามสภาวะการณ์ การใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปี 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ได้รับการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 227 คน จากวิธีการสุ่ม แบบหลายขั้นตอน แบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 58 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจ จำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .29 - .80 และค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการนำเสนอแนวทางพัฒนาการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปี 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาวะการณ์การใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปี 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน และระดับปานกลาง 4 ด้าน เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มิติชีวิตกับการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.91$) มิติชีวิตกับคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.84$) มิติชีวิตทางเพศ ($\bar{X} = 3.65$) มิติชีวิตกับความเครียด และสุขภาพจิต ($\bar{X} = 3.53$) มิติชีวิตกับครอบครัว ($\bar{X} = 3.51$) มิติชีวิตกับสื่อ ($\bar{X} = 3.38$) มิติชีวิตกับความแข็งแรง การบริโภคและความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.37$) มิติชีวิตกับบอขายมุข ($\bar{X} = 2.98$) และมิติชีวิตกับความรุนแรง ($\bar{X} = 2.71$)

2. แนวทางพัฒนาการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปี 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ควรครอบคลุมในทุกๆ ด้าน อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม เน้นการพัฒนาโดยเรียงลำดับตามประเด็นความสำคัญ ดังนี้ 1) มิติชีวิตกับการเรียนรู้ 2) มิติชีวิตกับคุณธรรม จริยธรรม 3) มิติชีวิตทางเพศ 4) มิติชีวิตกับความเครียดและสุขภาพจิต 5) มิติชีวิตกับครอบครัว 6) มิติชีวิตกับสื่อ 7) มิติชีวิตกับความแข็งแรง การบริโภคและความปลอดภัย 8) มิติชีวิตกับบอขายมุข และ 9) มิติชีวิตกับความรุนแรง

คำสำคัญ: สภาวะการณ์, การใช้ชีวิต, นักศึกษาชั้นปี 1

Abstract

This research aimed to study life and living of the first year students in the Faculty of Education Rambhai Barni Rajabhat University, and find the guidelines to develop the first year students' living. This research was a survey research with the application of a questionnaire in order to for the first year students' situations of life and living. 227 students were selected by multi-stage sampling method. The questionnaire came in 58 items in the form of 5-rating scale. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation. The guidelines to develop the first year students' life and living in the Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University was proposed by group discussion. The research found as follows:

1. The first year students' situations of life and living in the Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University holistically was at moderate level (3.43). The life dimensions were rated from, the dimension of learning, morals and ethics, sex, stress and mental health, family, media, strength, consumption and security, all vices and violence respectively.
2. The guidelines to develop the students' life and living in the faculty covered all dimension found and they should be developed for the students orderly.

Keywords: Situations, Life and Living, First Year Students

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน ทั้งที่เป็นสถาบันของรัฐหรือสถาบันที่เป็นของเอกชน ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการของประชาชน และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาของรัฐบาล ซึ่งหน้าที่หลัก หรือที่เป็นหัวใจสำคัญ ของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคมและประเทศชาติ (รุจิ ภูสาระ, 2531: 70) ซึ่งแต่ละสถาบัน นอกจากจะต้องพิจารณาถึงความต้องการในด้านกำลังคนของตลาดแรงงานแล้ว ยังต้องคำนึงถึงคุณภาพของบัณฑิตอีกด้วย จากการศึกษาสภาวการณ์ เด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรี ปี 2557-2558 พบว่า มีมิติหลายด้าน ของชีวิตนักเรียนระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในระดับที่น่าวิตกกังวล ซึ่งการใช้ชีวิตของนักเรียนดังกล่าวอาจส่งต่อคุณภาพและผล การศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษาได้ มหาวิทยาลัยถือว่ามียุทธพล มากที่สุดต่อชีวิตของนักศึกษาในช่วงที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยจะมีส่วนช่วยในการพัฒนานักศึกษาให้มีสติปัญญา เฉลียวฉลาด มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ และมีคุณธรรม ช่วงวัยนี้ เป็นช่วงที่สมองมีการพัฒนาสูงสุด จึงเป็นช่วงที่มหาวิทยาลัย จะมีส่วนในการจัดสภาพแวดล้อม จัดประสบการณ์ต่างๆ ให้นักศึกษา พัฒนาสูงสุด มหาวิทยาลัยจึงควรมีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา ให้มากที่สุด เพื่อการเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมและทันเวลา (เสาวลักษณ์ คงคาอุย และมานิตย์ แก้ววงศ์ศิริ, 2554: 6)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในฐานะสถาบันการผลิตครู ซึ่งมีการเปิดหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลายสาขาวิชา เช่น สาขาวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป เคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ พลศึกษา สังคมศึกษา การศึกษาปฐมวัย และคอมพิวเตอร์ศึกษา จึงมีความจำเป็นต้อง สร้างความเข้มแข็งในการพัฒนานักศึกษาครูให้เป็นผู้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างสมบูรณ์ ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะการสอนและคุณธรรม ตามหลักของจรรยาบรรณวิชาชีพ ตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาเป็นสำคัญ (สำนักงานเลขาธิการ ครุสภา, 2543: 2) โดยการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรม พัฒนานักศึกษาครูให้เป็นผู้มีคุณลักษณะที่ดีตามที่สังคมต้องการ เป็นครูดี ครูเก่ง มีจิตสำนึกในความเป็นครู เป็นแบบอย่างที่ดี มีการดำเนินชีวิตที่ดีงาม มีวินัย มีจริยธรรมวิชาชีพครู พร้อมทั้งจะ ออกไปประกอบวิชาชีพครูอย่างสมศักดิ์ศรีและมีคุณภาพ ในการ พัฒนาให้เกิดคุณลักษณะดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการใช้ชีวิต ของนักศึกษา ดังผลการวิจัยของ แพรพวรรณ โสมาศรี (2556: 3) ที่พบว่า การใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะในระหว่างที่ทำการศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยนั้น นักศึกษา ต้องเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตในด้านต่างๆ ให้เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็น ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม หากนักศึกษาเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตในทางที่ถูกต้องเหมาะสม นักศึกษา

ก็สามารถที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ดีเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ แต่หากนักศึกษาใช้ชีวิตในทางที่ไม่เหมาะสม ก็จะก่อให้เกิด ปัญหาตามมาคือ รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน ขาดความรับผิดชอบ ต่องานที่ได้รับมอบหมาย จนเป็นสาเหตุให้เรียนไม่จบตามระยะเวลา ที่กำหนดหรืออาจลาออกกลางคันได้ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ เสาวลักษณ์ คงคาอุย และมานิตย์ แก้ววงศ์ศิริ (2554: 1) ที่พบว่า การใช้ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษาของนักศึกษามีส่วนสำคัญ ต่อผลการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษา ดังนั้นคณะครุศาสตร์ จึงควรมีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาให้มากที่สุด เพื่อที่จะ นำข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษามาพัฒนาการใช้ชีวิตให้มีเป็นนักศึกษาครู ที่มีคุณภาพ

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจ ที่จะศึกษาสภาวการณ์เกี่ยวกับการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปี 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อหาแนวทาง พัฒนาการใช้ชีวิตของนักศึกษาเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิต ในรั้วมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข สำเร็จการศึกษาตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาวการณ์การใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา การวิจัยมุ่งศึกษาสภาวการณ์การใช้ชีวิต ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และหาแนวทางพัฒนาการใช้ชีวิตของ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการศึกษา ตามแนวคิดโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชน (Child Watch) ประจำปี 2557 ของสถาบันรามจิตติ และสำนักงาน กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยศึกษาเนื้อหา สภาวการณ์เด็กและเยาวชนดังกล่าวมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิด ในการศึกษาสภาวการณ์เกี่ยวกับการใช้ชีวิตของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 9 มิติ คือ มิติชีวิต กับการเรียนรู้ มิติชีวิตกับความแข็งแรง การบริโภคและความปลอดภัย มิติชีวิตกับคุณธรรมจริยธรรม มิติชีวิตกับความเครียดและสุขภาพจิต มิติชีวิตกับครอบครัว มิติชีวิตทางเพศ มิติชีวิตกับอบายมุข มิติชีวิต กับความรุนแรง และมิติชีวิตกับสื่อ

2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 527 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 227 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling)

3. ด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตัวแปรตาม คือ การใช้ชีวิต 9 มิติ คือ มิติชีวิตกับการเรียนรู้ มิติชีวิตกับความแข็งแรง การบริโภคและความปลอดภัย มิติชีวิตกับคุณธรรมจริยธรรม มิติชีวิตกับความเครียดและสุขภาพจิต มิติชีวิตกับครอบครัว มิติชีวิตทางเพศ มิติชีวิตกับบอขายมุข มิติชีวิตกับความรุนแรง และมิติชีวิตกับสื่อ

4. การสนทนากลุ่ม กำหนดผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน ประกอบด้วย ตัวแทนนักศึกษา คณะครุศาสตร์ 10 คน และตัวแทนอาจารย์คณะครุศาสตร์ 2 คน และกำหนดประเด็น

การสนทนากลุ่ม คือ แนวทางพัฒนาการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วิธีการศึกษาวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 527 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 227 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ตามสูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยความคลาดเคลื่อน .05 ของยามานะ (Yamane, 1970 : 580 - 581) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกสาขาวิชา

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2558	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
- สาขาวิชาคณิตศาสตร์	66	28
- สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป	27	12
- สาขาวิชาเคมี	24	10
- สาขาวิชาฟิสิกส์	18	8
- สาขาวิชาชีววิทยา	27	12
- สาขาวิชาภาษาไทย	44	19
- สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	44	19
- สาขาวิชาพลศึกษา	87	37
- สาขาวิชาสังคมศึกษา	78	34
- สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย	74	32
- สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา	38	16
รวม	527	227

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ปรับจากแบบสอบถามสภาวการณ์เด็กและเยาวชน (Child Watch) ประจำปี 2557 ของสถาบันรามจิตติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ประกอบด้วย 9 มิติ คือ มิติชีวิตกับการเรียนรู้ มิติชีวิตกับความแข็งแรง การบริโภคและความปลอดภัย มิติชีวิตกับคุณธรรมจริยธรรม มิติชีวิตกับความเครียดและสุขภาพจิต มิติชีวิตกับครอบครัว มิติชีวิตทางเพศ มิติชีวิตกับบอขายมุข มิติชีวิตกับความรุนแรง และมิติชีวิตกับสื่อ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาวะการณ์เกี่ยวกับการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 9 มิติ มีลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท

3. การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาแบบสอบถามสภาวะการเด็กและเยาวชน (Child Watch) ประจำปี 2557 ของสถาบันรามจิตติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) แล้วนำมาปรับสร้างเป็นแบบสอบถามสภาวะการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3.2 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity)

3.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสม

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ อยู่ระหว่าง .29 – .80

3.5 นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกแต่ละข้อตั้งแต่ .20 ขึ้นไป มาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .96

3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังประธานหลักสูตรต่างๆ ของคณะครุศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 227 คน ได้รับแบบสอบถามคืนครบ 227 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์

5.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนให้นักแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

5.2.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ผลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ พร้อมนำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง

5.2.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 9 มิติ มีลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท นำมาวิเคราะห์ผลข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

5.2.2.1 กำหนดค่าของคะแนนแต่ละข้อ โดยแบ่งออกเป็นระดับตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) จากนั้นนำข้อมูลมาแปลความหมายของคะแนน ตามเกณฑ์ของจอห์น ดับเบิลยู เบสต์ (John W. Best, 1970) ดังนี้

มากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	5
มาก	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	3
น้อย	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	1

5.2.2.2 การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 9) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเป็นเกณฑ์และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของจอห์น ดับเบิลยู เบสต์ (John W. Best, 1970) ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง มีระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง มีระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง มีระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง มีระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง มีระดับน้อยที่สุด

5.3 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาดำเนินการตามความมุ่งหมายของการวิจัยต่อไป

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ผลโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

6.2 ข้อมูลการศึกษาสภาวะการเกี่ยวกับการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ขั้นตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางพัฒนาการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในการสนทนากลุ่มครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 12 คน ประกอบด้วย ตัวแทนนักศึกษาคณะครุศาสตร์ 10 คน และตัวแทนอาจารย์คณะครุศาสตร์ 2 คน มีวิธีดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามหรือหัวข้อเรื่องที่จะศึกษาและนำมาสร้างเป็นกรอบคำถามและแนวทางในการสนทนากลุ่มเป็นประเด็นกว้างๆ แล้วถามเจาะลึกในรายละเอียด โดยมีประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ แนวทางพัฒนาการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. ผู้วิจัยจัดเตรียมการสนทนากลุ่ม โดยการจัดคณะทำงานประกอบด้วย ผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึกการสนทนาและบันทึกเทป และผู้ช่วยและผู้บริการทั่วไป ประสานงานเรื่องหมายกำหนดการและเลือกสถานที่ที่ใช้ในการสนทนากลุ่มให้มีขนาดเหมาะสม และปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก

3. ดำเนินการสนทนากลุ่ม

4. นำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มมาทำการถอดเทป และวิเคราะห์เนื้อหา ตามกรอบสนทนากลุ่ม เพื่อนำเสนอในรูปความเรียงต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. สภาวะการณ์เกี่ยวกับการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สภาวะการณ์การใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน และระดับปานกลาง 4 ด้าน เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มิติชีวิตกับการเรียนรู้ มิติชีวิตกับคุณธรรมจริยธรรม มิติชีวิตทางเพศ มิติชีวิตกับความเครียดและสุขภาพจิต มิติชีวิตกับครอบครัว มิติชีวิตกับสื่อ มิติชีวิตกับความแข็งแรง การบริโภค และความปลอดภัย มิติชีวิตกับอบายมุข และมิติชีวิตกับความรุนแรง

1.1 ด้านมิติชีวิตกับการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 10 ข้อ เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ ในรอบปีที่ผ่านมานักศึกษาเข้าเรียนทุกคาบเรียน นักศึกษามีกลุ่มเพื่อนที่ดีที่ชวนกันเรียนและทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และในรอบปีที่ผ่านมานักศึกษาทำการบ้าน หรือข้อสอบด้วยตนเองเสมอ ส่วนอันดับสุดท้ายคือ นักศึกษาคิดว่าในคณะและมหาวิทยาลัยมีกิจกรรมที่น่าสนใจให้เลือกทำ

1.2 ด้านมิติชีวิตกับความแข็งแรง การบริโภคและความปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ระดับปานกลาง 5 ข้อ และระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ นักศึกษาสวมหมวกกันน็อคเมื่อขี่หรือซ้อนรถจักรยานยนต์ นักศึกษากินขนมกรุบกรอบ หรือดื่ม น้ำหวาน น้ำอัดลม นักศึกษาคาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้งที่นั่งรถยนต์ ส่วนอันดับสุดท้ายคือ ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา นักศึกษาเคยประสบอุบัติเหตุจากจักรยานยนต์หรือรถยนต์

1.3 ด้านมิติชีวิตกับคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ นักศึกษามีพ่อแม่เป็นแบบอย่างเรื่องคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษามีความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว นักศึกษามีครูอาจารย์เป็นตัวอย่างเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ส่วนอันดับสุดท้ายคือ นักศึกษาสวดมนต์ไหว้พระหรือประกอบศาสนากิจประจำวัน

1.4 ด้านมิติชีวิตกับความเครียดและสุขภาพจิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ นักศึกษาสามารถคุมอารมณ์ของตัวเองได้เวลาโกรธ นักศึกษาพอใจกับรูปร่างหน้าตา และภาพลักษณ์ของตนเอง นักศึกษามีความพอใจกับความสามารถของตนเอง ส่วนอันดับสุดท้ายคือ นักศึกษาเคยมีความคิดที่จะฆ่าตัวตาย หรือทำร้ายตัวเอง

1.5 ด้านมิติชีวิตกับครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ และระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ เมื่อนักศึกษามีเรื่องไม่สบายใจ สามารถพูดคุยกับพ่อแม่ได้เต็มที่ ในรอบปีที่ผ่านมานักศึกษาได้อาศัยอยู่กับครอบครัวอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา พ่อแม่ของนักศึกษารู้จักกลุ่มเพื่อนสนิทของลูกเป็นอย่างดี ส่วนอันดับสุดท้ายคือ นักศึกษามีเวลาทานข้าวเช้า หรืออาหารเย็นร่วมกันกับครอบครัว

1.6 ด้านมิติชีวิตทางเพศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ นักศึกษามีความรู้เรื่องอุปกรณ์คุมกำเนิด นักศึกษาเห็นด้วยกับการที่วัยรุ่นปัจจุบันพกถุงยางอนามัยติดตัว นักศึกษาคิดว่าตัวเองมีความรู้เรื่องกามโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ส่วนอันดับสุดท้ายคือ นักศึกษาชอบรับในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ และการอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงาน

1.7 ด้านมิติชีวิตกับอบายมุข โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ข้อ เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ นักศึกษาชอบรับในเรื่องการซื้อลอตเตอรี่/หวยใต้ดินในวัยรุ่น นักศึกษาชอบรับในเรื่องดื่มเหล้าหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น สังคมรอบข้างของนักศึกษามีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่/ดื่มเหล้า ส่วนอันดับสุดท้ายคือ นักศึกษาชอบรับในเรื่องสูบบุหรี่หรือยาเส้นชนิดอื่นๆ ในวัยรุ่น

1.8 ด้านมิติชีวิตกับความรุนแรง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ และระดับน้อย 2 ข้อ เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ นักศึกษามักพบเห็นฉากความรุนแรงจากสื่อ อาทิ โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ภายในครอบครัว มักใช้คำพูดแรงๆ หรือไม่สุภาพต่อกัน นักศึกษาเคยถูกกลั่นแกล้งในโลกออนไลน์ (Cyber Bully) เช่น การให้ร้าย ใส่ความในสื่อ Face book ส่วนอันดับสุดท้ายคือ นักศึกษาเคยชกต่อย/ตบ/ตี หรือทะเลาะวิวาทกับเพื่อนนักศึกษา

1.9 ด้านมิติชีวิตกับสื่อ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ หนึ่งวันนักศึกษามักใช้เวลาเล่นอินเทอร์เน็ตรวมทั้งการเล่นโซเชียลเน็ตเวิร์ค หนึ่งวันนักศึกษามักใช้เวลาดูโทรทัศน์ VDO VCD DVD และละครซีรี่ และหนึ่งวันนักศึกษามักใช้เวลาพูดคุยโทรศัพท์

2. แนวทางพัฒนาการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แนวทางพัฒนาการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ควรครอบคลุมในทุกๆ ด้าน อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม เน้นการพัฒนาโดยเรียงลำดับตามประเด็นความสำคัญ ดังนี้

1. มิติชีวิตกับการเรียนรู้ ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภายในคณะและมหาวิทยาลัยที่เน้นการอยู่ร่วมกันในสังคม การคิดวิเคราะห์และใช้เหตุผล มีกิจกรรมให้นักศึกษาได้เลือกเข้าร่วมอย่างหลากหลาย มีการจัดบรรยายภาคที่ส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มจำนวนแหล่งเรียนรู้สำหรับนักศึกษาให้มากขึ้น มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดทำตารางการพบนักศึกษาอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง เพื่อให้คำปรึกษาด้านการเรียนและการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆ ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เน้นการตรงต่อเวลากับนักศึกษาทุกคน

2. มิติชีวิตกับคุณธรรมจริยธรรม ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมตักบาตร ค่ายอบรมคุณธรรม อาจารย์ผู้สอนทุกรายวิชาประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างเรื่องคุณธรรมจริยธรรม เช่น การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ และระเบียบวินัย เป็นต้น มีการผลิตสื่อรณรงค์ส่งเสริมพฤติกรรมที่ดี สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมกับการเรียนการสอน

3. มิติชีวิตทางเพศ คณะและมหาวิทยาลัยควรมีรายวิชาหรือกิจกรรมเพื่อให้ความรู้เรื่องเพศ อุปกรณ์คุมกำเนิด อย่างถูกต้องเหมาะสมกับนักศึกษา รณรงค์ให้นักศึกษาตระหนักถึงผลเสียจากการท้องก่อนวัยอันควร และโรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อาจารย์ผู้สอนมีการแนะนำการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสมในรั้วมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะเรื่องเพศและการวางตัวต่อเพศตรงข้าม

4. มิติชีวิตกับความเครียดและสุขภาพจิต ควรมีกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิตของนักศึกษา เน้นการผ่อนคลาย อาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานและกิจกรรมไม่มากเกินไป จัดสถานที่ให้นักศึกษาได้ปฏิบัติกิจกรรมหรือได้แสดงออกซึ่งความสามารถของตน อาจารย์ผู้สอนทุกรายวิชาพยายามสอดแทรกข้อคิดและสร้างค่านิยมเกี่ยวกับความพอใจในตนเองและสิ่งที่มีอยู่

5. มิติชีวิตกับครอบครัว คณะและมหาวิทยาลัยควรมีกิจกรรมให้นักศึกษาและผู้ปกครองได้มีโอกาสทำร่วมกันอย่างน้อย 1 กิจกรรม เช่น กิจกรรมวันพ่อและวันแม่ ให้นักศึกษาแสดงความรักต่อพ่อแม่ผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษาหมู่เรียนควรมีโอกาสพบปะผู้ปกครองนักศึกษาเพื่อทำความรู้จักและสร้างความคุ้นเคยเมื่อนักศึกษามีปัญหาทางครอบครัวจะได้รับรู้และร่วมมือกันแก้ไขได้ทันท่วงที

6. มิติชีวิตกับสื่อ อาจารย์ผู้สอนควรมีการจำกัดเวลาการใช้สื่อและเทคโนโลยีกับนักศึกษา เช่น โทรศัพท์มือถือ ในขณะที่มีการเรียนการสอน รณรงค์ให้มีการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์และรู้เท่าทัน และมีการจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่ออย่างเหมาะสม

7. มิติชีวิตกับความแข็งแรงการบริโภคและความปลอดภัย ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านสุขภาพพลานามัยของนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมคณะ ภายในมหาวิทยาลัยควรมีแหล่งออกกำลังกายในรูปแบบของสวนนันทนาการ มีอุปกรณ์สำหรับการออกกำลังกาย ให้นักศึกษาอย่างเพียงพอ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการรับประทานอาหารอย่างถูกหลักโภชนาการ และครบ 3 มื้อ การอ่านฉลากสินค้าก่อนเลือกซื้อ ควรมีการกำกับดูแลเกี่ยวกับการขายอาหารและสินค้าภายในคณะและมหาวิทยาลัย โดยเน้นความสะอาดและเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา รณรงค์ให้นักศึกษาเคารพในกฎจราจร กวดขันให้มีการสวมหมวกกันน็อคเมื่อขับขี่หรือซ้อนรถจักรยานยนต์ ตลอดจนให้มีการคาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้งที่นั่งรถยนต์

8. มิติชีวิตกับอบายมุขมหาวิทยาลัยควรทำความร่วมมือกับชุมชนรอบๆ มหาวิทยาลัย สอดส่องพฤติกรรมของนักศึกษาที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับอบายมุข สร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบการ หอพักดูแลเข้มงวดพฤติกรรมเกี่ยวกับอบายมุข รณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของสุรา บุหรี่ การพนัน และอบายมุข ควรมีการกำหนดโทษของนักศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมเกี่ยวกับอบายมุขจนเป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงของตนและมหาวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาด้านพฤติกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข

9. มิติชีวิตกับความรุนแรง อาจารย์ผู้สอนเป็นต้นแบบการใช้คำพูดที่สุภาพเหมาะสมกับนักศึกษา สอดแทรกข้อคิดในการใช้ชีวิตที่เคารพสิทธิมนุษยชน สิทธิของผู้อื่น ไม่ใช้ความรุนแรงแก้ปัญหา มีการกำหนดโทษของนักศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงจนเป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงของตนและมหาวิทยาลัย

อภิปรายผล

การพัฒนาการใช้ชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ดังแนวคิดที่เสาวลักษณ์ คงคาญฉาย และมานิตย์ แก้ววงษ์ศิริ (2554: 6) ได้กล่าวไว้ว่า มหาวิทยาลัยมีอิทธิพลมากที่สุดต่อชีวิตของนักศึกษาในช่วงที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยจะมีส่วนช่วยในการพัฒนานักศึกษาให้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ และมีคุณธรรม ช่วงวัยนี้เป็นช่วงที่สมองมีการพัฒนาสูงสุด จึงเป็นช่วงที่มหาวิทยาลัยจะมีส่วนในการจัดสภาพแวดล้อม จัดประสบการณ์ต่างๆ ให้นักศึกษาพัฒนาสูงสุด มหาวิทยาลัยจึงควรมีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาให้มากที่สุดเพื่อการเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมและทันเวลา จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า สภาวะการณ์การใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน คือ มิติชีวิตกับการเรียนรู้ มิติชีวิตกับคุณธรรมจริยธรรม มิติชีวิตทางเพศ มิติชีวิตกับความเครียด และสุขภาพจิต และมิติชีวิตกับครอบครัว และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน คือ มิติชีวิตกับสื่อ มิติชีวิตกับความแข็งแรง การบริโภค และความปลอดภัย มิติชีวิตกับอบายมุข และมิติชีวิตกับความรุนแรง นอกจากนี้จากการศึกษาวิจัยยังพบว่า ควรมีแนวทางพัฒนาการใช้ชีวิตที่ครอบคลุมในทุกๆ ด้าน อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม โดยเรียงลำดับตามประเด็นความสำคัญ คือ

หนึ่งมิติชีวิตกับการเรียนรู้ ซึ่งมีมิติดังกล่าวมีความสำคัญเป็นลำดับแรกเนื่องมาจากการเรียนรู้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับช่วงวัยของนักศึกษาโดยตรง จากผลการวิจัยพบว่า ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภายในคณะและมหาวิทยาลัยที่เน้นการอยู่ร่วมกันในสังคม การคิดวิเคราะห์และใช้เหตุผล มีกิจกรรมให้นักศึกษาได้เลือกเข้าร่วมอย่างหลากหลาย มีการจัดบรรยายภาคที่ส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มจำนวนแหล่งเรียนรู้สำหรับนักศึกษาให้มากขึ้น มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดทำตารางการพบนักศึกษาอย่างน้อย 2 ครั้ง เพื่อให้คำปรึกษาด้านการเรียนและการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆ ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เน้นการตรงต่อเวลากับนักศึกษาทุกคน สอดคล้องกับแนวคิดที่ทศนา ทองภักดี (2551: 16) ได้กล่าวไว้ว่า การรับรู้เรื่องราวต่างๆ หรือการทำกิจกรรมต่างๆ ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย การที่นักศึกษาได้เรียนรู้วิชาการต่างๆ จากอาจารย์จากเพื่อนทั้งคณะเดียวกัน และต่างคณะ การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยหรือกิจกรรมที่นักศึกษาจัดทำขึ้นเอง เช่น กิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านบันเทิง กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดประสบการณ์แก่นักศึกษาทั้งสิ้น นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับแนวคิดที่ วิมลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530: 57) ได้กล่าวไว้ว่าการจัดการเรียนการสอนควรเพิ่มความเป็นกันเองระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา โดยอาจารย์ผู้สอน

ควรลดบทบาทความเคร่งเครียดลงบ้าง และแสดงความเป็นกันเองกับนักศึกษา โดยพูดคุยกันบ้างหรือพบปะกันนอกชั้นเรียนบ้าง ซึ่งจากแนวทางที่กล่าวมาจะสามารถช่วยพัฒนามิติชีวิตด้านการเรียนรู้ของนักศึกษาได้

สองมิติชีวิตกับคุณธรรมจริยธรรม ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมตักบาตร ค่ายอบรมคุณธรรม อาจารย์ผู้สอนทุกรายวิชาประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างเรื่องคุณธรรมจริยธรรม เช่น การตรงต่อเวลา ความเป็นระเบียบวินัย เป็นต้น มีการผลิตสื่อรณรงค์ส่งเสริมพฤติกรรมที่ดี สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมกับการเรียนการสอน ซึ่งกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมไม่จำกัดเพียงแคภายในห้องเรียนเท่านั้นดังแนวคิดที่ทศนา ทองภักดี (2551: 16) กล่าวไว้ว่า การดำเนินชีวิตของนักศึกษาภายในรั้วมหาวิทยาลัยนั้น ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น แต่นักศึกษายังได้เรียนรู้ประสบการณ์ชีวิตจากนอกห้องเรียนอีกด้วย ทั้งนี้เพราะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้ความอิสระแก่นักศึกษาอย่างมาก ในการเลือกดำเนินชีวิตของตน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมานี้ล้วนเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างมิติชีวิตด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้งสิ้น

สามมิติชีวิตทางเพศ คณะและมหาวิทยาลัยควรมีรายวิชาหรือกิจกรรมเพื่อให้ความรู้เรื่องเพศ อุปกรณ์คุมกำเนิด อย่างถูกต้องเหมาะสมกับนักศึกษา รมรงค์ให้นักศึกษาตระหนักถึงผลเสียจากการท้องก่อนวัยอันควร และโรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อาจารย์ผู้สอนมีการแนะนำการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสมในรั้วมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะเรื่องเพศและการวางตัวต่อเพศตรงข้าม ซึ่งเราจะเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนคืออีกบุคคลหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนามิติชีวิตของนักศึกษาในหลายๆ ด้าน สอดคล้องกับแนวคิดที่เชเลอร์ (อ้างถึงใน ทศนา ทองภักดี, 2551: 16) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของอาจารย์ที่ดีอย่างหนึ่งคือ การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา เช่น มีความเข้าใจนักศึกษา แสดงความเป็นเพื่อน ช่วยเหลือปัญหาส่วนตัว เช่นเดียวกับปัญหาการเรียน ยกย่องชมเชยนักศึกษาที่ทำงานดี ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของนักศึกษา ส่งเสริมและให้กำลังใจนักศึกษา เป็นต้น

สี่มิติชีวิตกับความเครียดและสุขภาพจิต ควรมีกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิตของนักศึกษา เน้นการผ่อนคลาย อาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานและกิจกรรมไม่มากเกินไป จัดสถานที่ให้นักศึกษาได้ปฏิบัติกิจกรรมหรือได้แสดงออกซึ่งความสามารถของตน อาจารย์ผู้สอนทุกรายวิชาพยายามสอดแทรกข้อคิดและสร้างค่านิยมเกี่ยวกับความพอใจในตนเองและสิ่งที่มีอยู่ ซึ่งมีมิติดังกล่าวนี้นี้ควรเน้นการทำกิจกรรมของผู้เรียน โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้เรียนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพงษ์ ชูเดช (2534: 41) ที่กล่าวว่า การรับรู้เรื่องราวต่างๆ จากการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน หรือจากการได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน

โดยปกติแล้วเพื่อนจะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยการพบปะพูดคุย อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสนทนาถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่ตนได้พบเห็นมาหรือได้ร่วมกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ด้วยกันมา

หามิตีชีวิตกับครอบครัว คณะและมหาวิทยาลัยควรมีกิจกรรมให้นักศึกษาและผู้ปกครองได้มีโอกาสทำร่วมกันอย่างน้อย 1 กิจกรรม เช่น กิจกรรมวันพ่อและวันแม่ ให้นักศึกษาแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษาครูผู้สอนควรมีโอกาสพบปะผู้ปกครองนักศึกษาเพื่อทำความรู้จักและสร้างความคุ้นเคยเมื่อนักศึกษามีปัญหาทางครอบครัวจะได้รับรู้และร่วมมือกันแก้ไขได้ทันทั่วทั้งที่ สอดคล้องกับแนวคิดที่วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530: 57) กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญมาก ในกระบวนการเรียนการสอนและการปกครอง นักศึกษารับรู้ว่าตนเองได้รับการปฏิสัมพันธ์ด้วยความยุติธรรมให้ความสนทนสนม ส่งเสริมให้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ มีการวางแผนการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ และรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนอบอุ่นเป็นกันเอง และเมื่อนักศึกษามีปัญหาอาจารย์จะสามารถช่วยแก้ไขได้ทันทั่วทั้งที่

หามิตีชีวิตกับสื่อ อาจารย์ผู้สอนควรมีการจำกัดเวลาการใช้สื่อและเทคโนโลยีกับนักศึกษา เช่น โทรศัพท์มือถือ ในขณะที่มีการเรียนการสอน รมณรงค์ให้มีการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์และรู้เท่าทัน และมีการจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่ออย่างเหมาะสม ซึ่งปัจจุบันสื่อและเทคโนโลยีมีความทันสมัยมากขึ้น มีคุณประโยชน์อย่างสูงสำหรับผู้รู้จักใช้และรู้เท่าทัน ในทางตรงกันข้ามก็มีข้อเสียหากนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องหรือตกเป็นทาสของสื่อ ดังนั้น ในมิติด้านนี้จึงควรให้ความสำคัญในการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่ออย่างเหมาะสม

เจ็ดมิตีชีวิตกับความแข็งแรง การบริโภคและความปลอดภัยควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านสุขภาพพลานามัยของนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมคณะ ภายในมหาวิทยาลัยควรมีแหล่งออกกำลังกายในรูปแบบของสวนนันทนาการ มีอุปกรณ์สำหรับการออกกำลังกายให้นักศึกษาอย่างเพียงพอ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการรับประทานอาหารอย่างถูกหลักโภชนาการ และครบ 3 มื้อ การอ่านฉลากสินค้าก่อนเลือกซื้อ ควรมีการกำกับดูแลเกี่ยวกับการขายอาหารและสินค้าภายในคณะและมหาวิทยาลัย โดยเน้นความสะอาดและเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา รมณรงค์ให้นักศึกษาเคารพในกฎจราจรลดขั้นให้มีการสวมหมวกกันน็อคเมื่อขับขี่หรือซ้อนรถจักรยานยนต์ ตลอดจนให้มีการคาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้งที่นั่งรถยนต์ ซึ่งมิตีชีวิตกับความแข็งแรง การบริโภคและความปลอดภัยนั้นเป็นมิตีที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตอยู่อย่างปลอดภัยของนักศึกษาที่ต้องเริ่มต้นจากการสร้างความตระหนักให้แก่นักศึกษาให้เห็นความสำคัญและเอาใจใส่ในการดูแลตนเองในเบื้องต้น

แปดมิตีชีวิตกับอบายมุข มหาวิทยาลัยควรทำความร่วมมือกับชุมชนรอบๆ มหาวิทยาลัย สอดส่องพฤติกรรมของนักศึกษาที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับอบายมุข สร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบการหอพักดูแลเข้มงวดพฤติกรรมเกี่ยวกับอบายมุข รมณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของสุรา บุหรี่ การพนัน และอบายมุข ควรมีการกำหนดโทษของนักศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมเกี่ยวกับอบายมุขจนเป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงของตนและมหาวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาด้านพฤติกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข สอดคล้องกับแนวคิดที่สราวลี เรืองวิเศษ (2537: 36) ได้กล่าวไว้ว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาเป็นสิ่งก่อให้เกิดการเจริญเติบโตและพัฒนาการ นอกจากนี้อาจารย์ยังมีความสำคัญในฐานะตัวแบบและเป็นผู้ถ่ายทอดทางสังคมในวิชาชีพ

เก้ามิตีชีวิตกับความรุนแรง อาจารย์ผู้สอนเป็นต้นแบบการใช้คำพูดที่สุภาพเหมาะสมกับนักศึกษา สอดส่องข้อคิดในการใช้ชีวิตที่เคารพสิทธิมนุษยชน สิทธิของผู้อื่น ไม่ใช้ความรุนแรงแก้ปัญหา มีการกำหนดโทษของนักศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงจนเป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงของตนและมหาวิทยาลัย ซึ่งในมิตีชีวิตกับความรุนแรงนี้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ในการเป็นแบบอย่างและร่วมอบรมปลูกฝังรวมทั้งการมีบทลงโทษกำกับกับการกระทำที่ชัดเจนและจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยแนวทางพัฒนาการใช้ชีวิตของนักศึกษาระดับปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อมีประโยชน์สำหรับหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. คณะครุศาสตร์และมหาวิทยาลัยควรมีกิจกรรมให้นักศึกษาได้เลือกเข้าร่วมอย่างหลากหลาย ทั้งกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ กิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมเพื่อให้ความรู้เรื่องเพศ อุปกรณ์คุมกำเนิดอย่างถูกต้องเหมาะสมกับนักศึกษา กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต กิจกรรมที่ให้นักศึกษาและผู้ปกครองได้มีโอกาสทำร่วมกัน และกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านสุขภาพพลานามัยของนักศึกษา

2. คณะครุศาสตร์และมหาวิทยาลัยควรมีการรณรงค์ในรูปแบบทั้งการส่งเสริมและสร้างความตระหนัก เช่น ส่งเสริมพฤติกรรมที่ดี ส่งเสริมการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์และรู้เท่าทัน ส่งเสริมการเคารพในกฎจราจร รมณรงค์ให้นักศึกษาตระหนักถึงผลเสียจากการท้องก่อนวัยอันควร และโรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ตระหนักถึงโทษของสุรา บุหรี่ การพนัน และอบายมุข

3. คณะครุศาสตร์และมหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญกับการเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคลากร โดยเฉพาะคณาจารย์ทุกคนที่ต้องเป็นอย่างที่ดีให้แก่นักศึกษา

4. คณะครุศาสตร์และมหาวิทยาลัยเน้นการประสานความร่วมมือกับชุมชนอย่างเพื่อช่วยกันสอดส่องดูแลนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการใช้ชีวิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในมิติชีวิตด้านต่างๆ แต่ละด้านโดยตรงอย่างละเอียดและลึกซึ้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ทัศนาศ ทอภักดี. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์มหาวิทยาลัยกับบุคลิกภาพของนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
แพรวพรรณ โสมาศรี. (2556). การศึกษาการใช้ชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
รุจิ ภูสาระ. (2531). ปัญหาการสอนในระดับอุดมศึกษา. การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “การสอนในระดับอุดมศึกษา”. กรุงเทพฯ: สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัย.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). **อุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันรามจิตติ. (2558). **สภาวการณ์เด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรี ปี 2557-2558**. เอกสารประกอบการประชุมโครงการพัฒนาเครือข่ายและกลไกการศึกษาสภาวการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนระดับภาคตะวันออก วันที่ 9 กรกฎาคม 2558 โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ ซิตี้ จังหวัดชลบุรี.

สราวลี เรื่องพิเศษ. (2537). การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาในสถานการณ์การสอนทางคลินิก วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2543). **แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุรพงษ์ ชูเดช. (2534). ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะสำคัญของนิสิต. ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เสาวลักษณ์ คงคาอุยฉาย และมานิตย์ แก้ววงศ์ศิริ. (2554). **การศึกษารูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.**

Best, John W. (1970). **Research in Education**. New Jersey: Prentice-Hill.

Cronbach, L.J. (1990), **Essential of Psychological testing**. (5th ed). New York: Haper Collins.

Yamane, Taro. (1970). **Statistics: And Introductory Analysis**. (2nd ed). New York: Harper & Row.